

Ревко А.М.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи,
Чернігівський національний технологічний університет

Revko Alona,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Social Work Department,
Chernihiv National University of Technology

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ ОЦІНКИ ОСВІТНЬОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Ревко А.М. Методологічний концепт оцінки освітньої інфраструктури в контексті інноваційного розвитку регіонів. Статтю присвячено обґрунтуванню методологічного концепту оцінки освітньої інфраструктури регіону та розробленню практичних рекомендацій її трансформації в умовах інноваційного розвитку регіонів. Визначено, що освітня інфраструктура забезпечує всебічний розвиток людини шляхом створення комплексу послуг, необхідних для якісного людського розвитку. Доведено, що методологічним базисом формування концепту оцінки освітньої інфраструктури є застосування різноманітних методичних підходів до оцінки стану і розвитку освітньої сфери регіональних господарських систем. Розроблено авторську методику оцінки впливу освітньої інфраструктури на розвиток соціогуманітарного простору регіону. Проведено оцінку розвитку освітньої інфраструктури регіонів України та визначено імперативи модернізації освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору в умовах інноваційного розвитку регіонів України.

Ключові слова: освітня інфраструктура, соціогуманітарний простір, соціальна інфраструктура, людський потенціал, регіональний розвиток.

Ревко А.М. Методологический концепт оценки образовательной инфраструктуры в контексте инновационного развития регионов. Статья посвящена обоснованию методологического концепта оценки образовательной инфраструктуры региона и разработке практических рекомендаций ее трансформации в условиях инновационного развития регионов. Определено, что образовательная инфраструктура обеспечивает всестороннее развитие человека путем создания комплекса услуг, необходимых для его качественного развития. Доказано, что методологическим базисом формирования концепта оценки образовательной инфраструктуры является применение различных методических подходов к оценке состояния и развития образовательной сферы региональных хозяйственных систем. Разработана авторская методика оценки влияния образовательной инфраструктуры на развитие социогуманитарного пространства региона. Проведена оценка развития образовательной инфраструктуры регионов Украины и определены императивы модернизации образовательной инфраструктуры социогуманитарного пространства в условиях инновационного развития регионов Украины.

Ключевые слова: образовательная инфраструктура, социогуманитарное пространство, социальная инфраструктура, человеческий потенциал, региональное развитие.

Revko Alona. Methodological Concept of Assessment of Educational Infrastructure in the Context of Innovative Development of Regions. The article is devoted to the substantiation of the methodological concept of evaluation of educational infrastructure in the region and the development of practical recommendations for its transformation in conditions of innovative development of regions. The dominant part of the social infrastructure that provides high-quality human development is an educational infrastructure that is both extremely important influence on the realization of the paradigm of development of the socio-humanitarian space of the region. Among the topical problems of spatial coordinates, the achievement of the sustainability of educational infrastructure and the formation of a competitive socio-humanitarian space of the region are established. It is determined that educational infrastructure provides for the full development of the person by creating a complex of services necessary for qualitative human development. In addition, the intellectualization of the socio-humanitarian space of the region in the context of innovation development of regions causes a significant increase in the role of science, education, as well as investment in the full development of man. An author's methodology for assessing the impact of educational infrastructure on the development of the socio-humanitarian space of the region is developed. Its purpose is to characterize the level of regional divergence of the educational infrastructure of the socio-humanitarian space on the basis of grouped statistical indicators. The methodology includes, in particular, the calculation of the synthetic index for the development of educational infrastructure using the method of linear ordering by Julian Perkal, by standardizing the mean values of the studied indicators. In addition, the rating of Ukrainian regions according to the level of development of the educational infrastructure of the socio-humanitarian space is created. The evaluation of the educational infrastructure

of the regions of Ukraine is assessed and the imperatives of modernizing the educational infrastructure of the socio-humanitarian space in the conditions of innovative development of the regions of Ukraine are determined.

Key words: educational infrastructure, socio-humanitarian space, social infrastructure, human potential, regional development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Домінантою у складі соціальної інфраструктури, яка забезпечує якісний людський розвиток, є освітня інфраструктура, яка водночас має надзвичайно важливий вплив на реалізацію парадигми розвитку соціогуманітарного простору регіону. Проте кризові явища минулих десятиліть в економіці регіонів України негативно позначилися на процесах розвитку освітньої доміанти соціальної інфраструктури та соціальному розвитку регіонів, зменшилися кількість інституцій у цій сфері та якість освітніх послуг. У зв'язку із цим серед актуальних проблем просторових координат в умовах інноваційного розвитку регіонів є досягнення стійкості освітньої інфраструктури та формування конкурентоспроможного соціогуманітарного простору регіону.

Огляд (аналіз) останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Наукову базу в площині оцінки освітньої інфраструктури та розвитку регіональної економіки, зокрема в питаннях їх трансформації, становлять теоретичні та прикладні розробки закордонних та вітчизняних учених-економістів: С. Бандура, Р. Броля, М. Бутка, Т. Заяць, Л. Купця, В. Куценка, В. Новікова, А. Піскозуба, Т. Пеппи, Н. Холявко та ін.

Незважаючи на значну кількість ґрунтовних наукових досліджень зазначеної проблематики, вітчизняні та зарубіжні вчені й досі не дійшли згоди із цілою низкою важливих питань. Передусім до них відносять: вибір об'єкта дослідження (індивід або загальна чисельність населення); вибір компонент, які необхідно включати в предмет дослідження; інтегральний показник чи систему окремих показників слід використовувати під час оцінки освітньої інфраструктури; вибір конкретних окремих показників, які необхідно включати в систему показників в оцінці освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є обґрунтування методологічного концепту оцінки соціальної інфраструктури регіону та розроблення практичних рекомендацій її трансформації в умовах інноваційного розвитку регіонів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Освітня інфраструктура забезпечує всебічний розвиток людини шляхом створення комплексу послуг, необхідних для якісного людського розвитку. Як зауважує польський науковець Л. Купець, під освітою слід розуміти виховання, навчання і науку як процеси здобуття знань, навичок та вмінь. Важливо зазначити, що освіта є фундаментом розвитку сучасного світу, економіки знань та суспільства у цілому [1, с. 32-33].

Інтелектуалізація соціогуманітарного простору регіону в контексті інноваційного розвитку регіонів зумовлює істотне зростання ролі науки, освіти, а також інвестицій у всебічний розвиток людини. Це вимагає від унітарної держави створення передумов для само-реалізації кожного громадянина України, виховання

творчого покоління, здатного ефективно працювати та навчатися протягом життя, зберігати та примножувати культурні цінності [2, с. 5].

Методологічним базисом формування концепту оцінки освітньої інфраструктури є застосування різноманітних методичних підходів до оцінки стану і розвитку освітньої сфери регіональних господарських систем, а саме: застосування процесу оптимізації ключових індикаторів; використання методу інтегрування і побудови зведених показників (із використанням рейтингових, бальних оцінок, нормованих показників); застосування компаративного аналізу для порівняння часткових чи інтегрованих індикаторів із різними умовами, ознаками, періодами часу тощо (із середньодержавним еталоном, із лідером за вибіркою, зі світовим лідером, з іншими регіонами та ін.) [3, с. 16-17].

На основі дослідження існуючих методичних підходів до оцінки рівня розбудови освітньої інфраструктури та її впливу на соціогуманітарний розвиток регіонів України нами розроблено авторську методику, метою якої є характеристика рівня регіональної дивергенції освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору на основі згрупованих статистичних показників. Методика включає, зокрема, розрахунок синтетичного індексу розвитку освітньої інфраструктури за допомогою методу лінійного впорядкування Юліана Перкала шляхом стандартизації середніх значень досліджуваних показників, а також створення рейтингу областей України за рівнем розвитку освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору, який дає змогу провести групування регіонів України від найбільш інфраструктурно розвинених, які мають найбільш сприятливі умови для розвитку людського потенціалу, до найгірше розвинених – найменше привабливих із погляду наявності у них освітньої інфраструктури.

Алгоритм оцінки впливу освітньої інфраструктури на розвиток соціогуманітарного простору представлено на рис. 1.

Базою для порівняльного дослідження є вибір змінних (статистичних показників), що описують предмет дослідження. Саме від якості змінних залежать достовірність кінцевих результатів дослідження та точність прийнятих на їх основі рішень. Для полегшення подальшого дослідження до змінних застосовано відповідне кодування (наприклад, А1, А2 і т.п.), що відповідає розвитку освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору.

У рамках дослідження зі статистичних джерел інформації було вибрано 10 показників, які, на нашу думку, мають найбільший вплив на розвиток соціогуманітарного простору регіону та стосуються даних за 2017 р. Дослідження базується на показниках 22 областей України (окрім Луганської та Донецької областей, а також АР Крим, статистичні дані яких недоступні в повному обсязі). Вибір показників здійснювався, передусім, на підставі наявності статистичних даних у вільному доступі. Змінні були використані для того, щоб найкраще проілюструвати поточну ситуацію у сфері освіти в регіонах України і водночас здійснити

Рис. 1. Алгоритм оцінки впливу освітньої інфраструктури на розвиток соціогуманітарного простору регіону

Джерело: розроблено автором

подальше визначення синтетичного показника, який характеризує рівень розвитку освітньої інфраструктури регіонів України. Перелік показників освітньої інфраструктури в регіональному розрізі разом з основними статистичними характеристиками (середнє, стандартне відхилення та класичний коефіцієнт варіації) представлений у табл. 1. Даний перелік, звичайно, не є повним, але вважається достатнім для досягнення цілей даного дослідження. Однак ці дані є предметом попереднього статистичного дослідження, що дає змогу орієнтовно визначити рівень розвитку окремих регіонів, а також визначити регіональну диспропорцію в контексті окремих змінних на підставі прийнятих заходів статистичної дисперсії.

Відповідно до проведеного дослідження (табл. 1), три з 10 показників розвитку освітньої інфраструктури мали найвищий коефіцієнт варіації: А6 – кількість професійно-технічних навчальних закладів (40,1%), А8 – кількість вищих освітніх закладів (ВОЗ) (58%), А9 – кількість здобувачів вищої освіти у розрахунку на 10 тис населення (36%).

З іншого боку, найменший рівень коефіцієнту варіації, а отже, і найменші просторові відмінності спостерігалися за показником А2 – кількість дітей у дошкільних навчальних закладах на 100 місць (8,2%).

Визначені показники на регіональному та національному рівнях відображають, що рівень розвитку освіти у Чернігівській області є значно нижчим від середнього по Україні. Про це свідчать середні значення показників для Чернігівської області, які тільки у двох випадках (А2 та А10) із десяти перевищують середні значення для країни у цілому. Крім того, спостерігається значна концентрація освітньої діяльності у великих містах, таких як Харків та Львів. Варто зазначити, що найгірша ситуація розвитку освітньої інфраструктури склалася у Закар-

патській, Київській та Чернігівській областях, де спостерігалось найгірше значення кількості учнів, слухачів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у розрахунку на 10 тис населення, кількості професійно-технічних навчальних закладів та кількості здобувачів вищої освіти у розрахунку на 10 тис населення.

Відповідно до визначеної методології, наступним етапом дослідження є виключення змінних із низьким рівнем диференціації та сильно корельованих змінних. Табл. 2 представляє кореляційну матрицю, яка є результатом дослідження кореляції окремих змінних в освітній інфраструктурі. У тих випадках, коли рівень кореляції окремих показників перевищував 75% (або 0,75), один із них був виключений із дослідження.

Дослідження рівня кореляції змінних освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору регіонів України дає змогу виключити з дослідження такі показники (табл. 2): А1 – кількість дошкільних навчальних закладів (має значний рівень кореляції з А3 – кількість загально-освітніх навчальних закладів) та А8 – кількість вищих освітніх закладів (має значний рівень кореляції з А6 – кількість професійно-технічних навчальних закладів та А9 – кількість здобувачів вищої освіти у розрахунку на 10 тис населення).

Після проведення виключення змінних із низьким рівнем диференціації та сильно корельованих змінних нами було здійснено поділ відібраних показників на стимулятори (С), які відносять до позитивних явищ, та дестимулятори (Д) – до негативних явищ, а також нормалізація змінних за допомогою методу стандартизації та на їх основі розрахунок синтетичного індексу розвитку освітньої інфраструктури методом лінійного впорядкування Джуліана Перкала (табл. 3).

Розрахунок синтетичного індексу дає змогу, крім ранжування регіонів, розподілити регіони на групи

Таблиця 1

Показники розвитку освітньої інфраструктури регіонів України

Назва області	Кількість дошкільних навчальних закладах (A1)	Кількість дітей у дошкільних навчальних закладах (A2)	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів (A3)	Кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів (A4)	Кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів на 1 вчителя (A5)	Кількість професійно-технічних навчальних закладів (A6)	Кількість учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів (A7)	Кількість вищих освітніх закладів (ВОЗ) (A8)	Кількість здобувачів освіти (A9)	Кількість здобувачів вищої освіти на 1 викладача (A10)
	2017 [од.]	2017 [осіб/на 100 місць]	2017 [од.]	2017 [осіб/на 10 тис населення]	2017 [осіб/на 1 вчителя]	2017 [од.]	2017 [осіб/на 10 тис населення]	2017 [од.]	2017 [осіб/на 10 тис населення]	2017 [осіб/на 1 викладача]
Україна	14907	112	16180	925	8	756	63	661	363	9
Вінницька	791	110	861	999	7	34	86	23	285	9
Волинська	486	132	656	1 292	7	17	81	14	244	9
Дніпропетровська	974	110	937	994	11	58	70	55	350	10
Житомирська	685	113	712	1 069	7	26	69	20	243	10
Закарпатська	589	113	668	1 276	8	16	47	14	188	8
Запорізька	512	116	567	947	9	40	78	24	391	12
Івано-Франківська	431	129	719	1 102	7	20	71	16	269	8
Київська	766	103	712	1 145	10	26	47	21	157	12
Кіровоградська	482	107	348	969	8	23	78	16	151	8
Львівська	819	130	1 262	1 064	7	59	96	43	487	8
Миколаївська	563	114	524	998	9	31	87	17	277	10
Одеська	750	122	855	1 072	10	38	61	40	451	9
Полтавська	622	121	643	930	8	39	72	18	327	11
Рівненська	524	108	641	1 324	7	24	99	14	280	9
Сумська	490	110	477	861	8	32	90	14	316	9
Тернопільська	594	113	762	1 022	6	21	82	18	390	9
Харківська	723	102	771	889	10	45	51	65	636	9
Херсонська	470	99	441	1 033	9	26	75	21	254	10
Хмельницька	764	115	730	1 029	7	30	78	18	243	9
Черкаська	657	99	605	922	7	21	63	16	303	10
Чернівецька	381	126	422	1 103	8	16	72	16	329	9
Чернігівська	447	114	532	918	7	19	49	16	197	10
середнє значення	614,5	113,9	674,8	1 043,5	8,0	30,0	72,8	23,6	307,6	9,5
стандартне відхилення	149,8	9,3	194,5	123,6	1,3	12,0	14,7	13,8	110,7	1,1
коєфіцієнт варіації	24,4%	8,2%	28,8%	11,8%	16,1%	40,1%	20,2%	58,3%	36,0%	11,8%

Джерело: розраховано та складено автором на основі [4, с. 13-14; 5, с. 87-92]

Таблиця 2

Освітня інфраструктура – дослідження рівня кореляції між показниками

A	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
A1	1,000000	-0,16748	0,771792	-0,11151	0,360216	0,70763	-0,09445	0,656941	0,326232	0,110709
A2	-0,16748	1,000000	0,303054	0,31672	-0,2889	0,038023	0,255804	-0,08872	0,115551	-0,30546
A3	0,771792	0,303054	1,000000	0,123025	0,018436	0,660987	0,097791	0,59975	0,494546	-0,18219
A4	-0,11151	0,31672	0,123025	1,000000	-0,17998	-0,37592	0,071811	-0,27512	-0,32499	-0,25551
A5	0,360216	-0,2889	0,018436	-0,17998	1,000000	0,486035	-0,38307	0,610068	0,26014	0,393863
A6	0,70763	0,038023	0,660987	-0,37592	0,486035	1,000000	0,201465	0,797591	0,640856	0,130188
A7	-0,09445	0,255804	0,097791	0,071811	-0,38307	0,201465	1,000000	-0,18991	0,089591	-0,24369
A8	0,656941	-0,08872	0,59975	-0,27512	0,610068	0,797591	-0,18991	1,000000	0,766578	-0,02634
A9	0,326232	0,115551	0,494546	-0,32499	0,26014	0,640856	0,089591	0,766578	1,000000	-0,09163
A10	0,110709	-0,30546	-0,18219	-0,25551	0,393863	0,130188	-0,24369	-0,02634	-0,09163	1,000000

Джерело: розраховано та складено автором

Таблиця 3

Розрахунок синтетичного індексу освітньої інфраструктури регіонів України

Назва області	Показник	Кількість дітей у дошкільних навчальних закладах на 100 місць (A2)	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів (A3)	Кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів у розрахунку на 10 тис населення (A4)	Кількість учнів загально-освітніх навчальних закладів на 1 вчителя (A5)	Кількість професійно-технічних навчальних закладів (A6)	Кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів у розрахунку на 10 тис населення (A7)	Кількість здобувачів вищої освіти у розрахунку на 10 тис населення (A9)	Кількість здобувачів вищої освіти на 1 викладача (A10)	Синтетичний індекс освітньої інфраструктури
Вінницька		0,4187	0,9576	-0,3603	0,8066	0,3283	0,8953	-0,2044	0,4069	0,4061
Волинська		-1,9376	-0,0965	2,0094	0,8066	-1,0829	0,5557	-0,5747	0,4069	0,0109
Дніпропетровська		0,4187	1,3484	-0,4007	-2,2796	2,3204	-0,1914	0,3826	-0,4883	0,1388
Житомирська		0,0974	0,1914	0,2059	0,8066	-0,3358	-0,2593	-0,5837	-0,4883	-0,0457
Закарпатська		0,0974	-0,0348	1,8800	0,0351	-1,1659	-1,7535	-1,0804	1,3021	-0,0900
Запорізька		-0,2239	-0,5542	-0,7808	-0,7365	0,8263	0,3519	0,7528	-2,2786	-0,3304
Івано-Франківська		-1,6163	0,2274	0,4728	0,8066	-0,8338	-0,1235	-0,3489	1,3021	-0,0142
Київська		1,1684	0,1914	0,8205	-1,5081	-0,3358	-1,7535	-1,3603	-2,2786	-0,6320
Кіровоградська		0,7400	-1,6803	-0,6029	0,0351	-0,5848	0,3519	-1,4145	1,3021	-0,2317
Львівська		-1,7234	3,0197	0,1654	0,8066	2,4034	1,5745	1,6198	1,3021	1,1460
Миколаївська		-0,0097	-0,7753	-0,3683	-0,7365	0,0792	0,9632	-0,2767	-0,4883	-0,2015
Одеська		-0,8666	0,9268	0,2301	-1,5081	0,6603	-0,8027	1,2947	0,4069	0,0427
Полтавська		-0,7595	-0,1634	-0,9183	0,0351	0,7433	-0,0556	0,1749	-1,3834	-0,2909
Рівненська		0,6329	-0,1737	2,2682	0,8066	-0,5018	1,7782	-0,2496	0,4069	0,6210
Сумська		0,4187	-1,0170	-1,4763	0,0351	0,1622	1,1670	0,0755	0,4069	-0,0285
Тернопільська		0,0974	0,4485	-0,1742	1,5782	-0,7508	0,6236	0,7438	0,4069	0,3717
Харківська		1,2755	0,4948	-1,2499	-1,5081	1,2413	-1,4818	2,9653	0,4069	0,2680
Херсонська		1,5968	-1,2021	-0,0853	-0,7365	-0,3358	0,1482	-0,4844	-0,4883	-0,1984
Хмельницька		-0,1168	0,2840	-0,1176	0,8066	-0,0038	0,3519	-0,5837	0,4069	0,1284
Черкаська		1,5968	-0,3588	-0,9830	0,8066	-0,7508	-0,6668	-0,0419	-0,4883	-0,1108
Чернівецька		-1,2950	-1,2998	0,4808	0,0351	-1,1659	-0,0556	0,1929	0,4069	-0,3376
Чернігівська		-0,0097	-0,7342	-1,0153	0,8066	-0,9169	-1,6177	-0,9991	-0,4883	-0,6218

Джерело: розраховано та складено автором

відповідно до рівня розвитку інфраструктури. Найвище значення індексу характеризує регіон із найвищим рівнем розвитку інфраструктури, найменше значення – регіон із найнижчим рівнем розвитку.

Отже, було виділено такі групи регіонів:

A – група регіонів-лідерів, у яких спостерігається високий рівень розвитку інфраструктури;

B – група провідних регіонів, у яких рівень розвитку інфраструктури вище середнього;

C – група периферійних регіонів, у яких спостерігається середній рівень розвитку інфраструктури;

D – група регіонів-аутсайдерів із низьким рівнем розвитку інфраструктури.

Значення індексу, рангу і групи освітньої інфраструктури регіонів України представлено в табл. 4, а просторова диференціація синтетичного індексу освітньої інфраструктури представлена на рис. 2 з використанням програмного забезпечення MapInfo Professional.

Таблиця 4
Ранжування регіонів України за рівнем розвитку освітньої інфраструктури в 2017 р.

Назва області	Синтетичний індекс освітньої інфраструктури	Ранг	Група
Львівська	1,1460	1	A
Рівненська	0,6210	2	A
Вінницька	0,4061	3	A
Тернопільська	0,3717	4	B
Харківська	0,2680	5	B
Дніпропетровська	0,1388	6	B
Хмельницька	0,1284	7	B
Одеська	0,0427	8	B
Волинська	0,0109	9	B
Івано-Франківська	-0,0142	10	C
Сумська	-0,0285	11	C
Житомирська	-0,0457	12	C
Закарпатська	-0,0900	13	C
Черкаська	-0,1108	14	C
Херсонська	-0,1984	15	C
Миколаївська	-0,2015	16	C
Кіровоградська	-0,2317	17	C
Полтавська	-0,2909	18	C
Запорізька	-0,3304	19	C
Чернівецька	-0,3376	20	C
Чернігівська	-0,6218	21	D
Київська	-0,6320	22	D

Джерело: розраховано та складено автором

Рис. 2 демонструє, що група А, із високим рівнем розвитку освітньої інфраструктури, складається з трьох регіонів-лідерів, серед яких найвищий рівень індексу був зафіксований у Львівській області (1,1460). Крім того, лідерами розвитку освітньої інфраструктури у 2017 р. були Рівненська (0,6210) та Вінницька (0,4061) області.

Група В складається із шести провідних областей, які мають рівень розвитку освітньої інфраструктури вище середнього: Волинської, Тернопільської, Хмельницької, Харківської, Дніпропетровської та Одеської. Середній рівень розвитку освітньої інфраструктури спостерігався у найбільшій кількості регіонів України (11 регіонів). Варто зазначити, що група D складається тільки з двох регіонів-аутсайдерів із низьким рівнем розвитку освітньої інфраструктури: Київської та Чернігівської областей. Ці регіони мають найнижчі серед усіх регіонів України значення показників: низька кількість учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів у розрахунку на 10 тис населення та здобувачів вищої освіти у розрахунку на 10 тис населення.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проведене дослідження дає можливість зробити такі висновки. За певного досягнення розвитку освітньої інфраструктури регіону як складової частини соціогуманітарного простору завдяки розвинутій мережі навчальних закладів різного рівня, стан і розвиток її не можна визнати задовільним, особливо відносно професійно-технічної та вищої освіти. З огляду на це, розвиток освітньої компоненти соціальної інфраструктури

Рис. 2. Регіональна диференціація індексу розвитку освітньої інфраструктури України в 2017 р.

Джерело: розроблено автором із використанням програмного забезпечення MapInfo Professional

соціально-гуманітарного простору вимагає широкого соціального діалогу та ефективної співпраці між урядом, самоврядуванням та громадянським суспільством [6]. Досягнення позитивних синергетичних ефектів від модернізаційних змін у сфері освіти можливе на основі забезпечення взаємовигідної співпраці стейкхолдерів [7, с. 128].

Імперативами модернізації освітньої інфраструктури соціогуманітарного простору в умовах інноваційного розвитку регіонів України мають бути:

– створення нових і поліпшення доступності та якості існуючих закладів освітньої інфраструктури;

– розвиток системи забезпечення населення послугами освітньої інфраструктури з урахуванням потреб різних груп споживачів та розвитку локалізованої системи обслуговування;

– підтримка розвитку компетенцій та підвищення кваліфікації працівників, зайнятих в освітній інфраструктурі;

– удосконалення системи фінансування освітньої інфраструктури (ефективне використання коштів державного і місцевого бюджетів, коштів міжнародних фондів) та соціальної участі локальних громад.

Особливе місце в європейській соціальній політиці займають неурядові організації, які виконують роль одного з основних посередників між державою та громадянином. Окрім того, уряд високорозвинених країн працює над підвищенням обізнаності та залученням територіальних громад до участі у вирішенні проблем країн, у тому числі й у сфері освіти, так званої соціальної партисипації. Особливу роль у цьому процесі відіграють інститути громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Kupiec L., Gołębiowska A., Wyszowska D. *Gospodarka przestrzenna*. Tom VI Infrastruktura społeczna. Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku. Białystok, 2004. 246 s.
2. Бандур С.І., Заяць Т.А., Куценко В.І. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи : монографія. Черкаси : Брама–Україна, 2006. 620 с.
3. Трансформація соціальної інфраструктури в контексті забезпечення гуманітарного розвитку : монографія / В.М. Новіков та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. В.М. Новікова, д.е.н., проф. З.С. Сіройча. Вінниця : ПП Балюк І.Б., 2015. 384 с.
4. Дошкільна освіта в Україні. 2017 рік : статистичний збірник / за ред. О.О. Кармазіна. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 96 с.
5. Регіони України 2018. Ч. I : статистичний збірник / за ред. І.Є. Вернера. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 315 с.
6. Ревко А.М. Модернізаційні аспекти фінансування освітньої підсистеми соціальної інфраструктури регіону. *Фінансові дослідження*. 2018. № 2 (5).
7. Холявко Н.І. Підхід до фінансування вищої освіти України за концепцією Quadruple Helix. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1 (492). С. 125-131.